

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

6 oktober 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID
EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Agnes Bruyninckx tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het afsluiten door de Vlaamse overheid van een intentieovereenkomst tot aankoop van Het Zwin en de maatregelen voor de uitbreiding van de komberging van Het Zwin in de Ontwikkelingsschets 2010	1
Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de afbakening van locaties voor het storten van baggerspecie	5

Waarnemend voorzitter: de heer Erik Matthijs

Vraag om uitleg van mevrouw Agnes Bruyninckx tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het afsluiten door de Vlaamse overheid van een intentie-overeenkomst tot aankoop van Het Zwin en de maatregelen voor de uitbreiding van de komberging van Het Zwin in de Ontwikkelingsschets 2010

De voorzitter: Mevrouw Bruyninckx heeft het woord.

Mevrouw Agnes Bruyninckx: Mijnheer de minister, collega's, enkele weken geleden ondertekenden de Vlaamse overheid en de Compagnie Het Zoute een intentie tot koop/verkoop van het 155 hectare grote Zwin. De Vlaamse overheid wil het Zwin vanzelfsprekend laten aansluiten bij het Vlaamse natuurreservaat Zwinbosjes en Zwinduinen, waardoor een Vlaams natuurreservaat zou ontstaan van ruim 350 hectare.

De Zwinbosjes zijn bij authentieke akte van 20 september 2002 reeds aangekocht door het Vlaamse Gewest. Het Zwin en de Dievangatkreek vormen momenteel een ruimtelijk en functioneel samenhangende grote eenheid natuur of GEN in het VEN.

Eind 2003 keurde de paars-groene meerderheid in het Vlaams Parlement een motie goed. Daarbij werd aan de Vlaamse Regering gevraagd de mogelijkheden te onderzoeken tot aankoop door het Vlaamse Gewest van het Zwin, de Willem-Leopoldpolder en particulier gebleven delen van de Zwinbosjes, met als doel de internationaal belangrijke natuurwaarden van het Zwincomplex te vrijwaren. De Compagnie Het Zoute noemde deze motie een uiting van een communistische mentaliteit, maar is nu toch overstag gegaan.

De Compagnie is natuurlijk nooit vies geweest van ruilhandel. De vorige Vlaamse Regering kon de Zwinbosjes voor zo'n 5 miljoen euro aankopen. In ruil voor de verkoop mocht de Compagnie 48 peperdure appartementen bouwen aan de rand van het Vlaamse natuurreservaat. Dat de Compagnie nu toch bereid is om te verkopen, heeft bijna zeker te maken met twee aspecten die haar verdere rol ten zeerste hypothekeerden.

Ten eerste is de voorbije jaren de verzanding van het Zwin in een stroomversnelling gekomen. Bij vloed stroomt meer zand de zeearm binnen dan het terugtrekkende water bij eb kan wegvoeren. Ingrepen zoals de lange strekdammen van de haven van Zeebrugge hebben dit proces nog versneld. De voorlopige oplossing voor dit grensoverschrijdende probleem is de tweejaarlijkse uitdieping van de Zwingeu, een kostelijke zaak die structureel niets oplost.

Daarnaast duikt een nog veel ingrijpender scenario op, namelijk het vergroten van de zogeheten komberging, waardoor meer water het slikken-en-schorregebied zou binnenstromen. Daarvoor moet het terrein van het Zwin grootschalig worden afgegraven en moet een groot stuk van de achterliggende Willem-Leopoldpolder worden teruggegeven aan de getijdenwerking. Dit is een zeer dure ingreep, waarbij de Internationale Dijk zou moeten worden afgebroken en de verder landinwaarts gelegen Hazegrasdijk zeewaardig zou moeten worden gemaakt. Dit is een proces van ontpoldering ten nadele van de landbouw.

De Vlaamse overheid heeft zich via de Ontwikkelingsschets 2010 verbonden om mee te werken aan deze uitbreiding en ontpoldering. Andere maatregelen zijn het graven van een nieuwe, meer westelijk gelegen Zwingeu, het dynamisch beheren van de duinen voor het Zwin en het aanleggen van een verlengd strandhoofd aan de westzijde van het Zwin.

Op 17 december 2004 heeft de Vlaamse Regering de besluiten van de Ontwikkelingsschets 2010 voor het Schelde-estuarium goedgekeurd. De Nederlandse Regering heeft deze besluiten op 11 maart 2005 goedgekeurd. Deze besluiten omvatten onder meer maatregelen voor natuurontwikkeling in overeenstemming met de Europese vogel- en habitatrichtlijn.

Voor het Zwin in het bijzonder wordt in de Ontwikkelingsschets 2010 een vergroting van het Zwin door middel van het landinwaarts verplaatsen van dijken in een gedeelte – minstens 25 percent – van de Willem-Leopoldpolder voorgesteld. De uitvoering van de werken valt onder de verantwoordelijkheid van het Vlaamse Gewest en de Nederlandse provincie Zeeland. Het voorstel van de Nederlandse gedeputeerde, de heer Kramer, ging echter uit van een benutting van 50 percent van de Willem-Leopoldpolder als

komberging. Binnen de Internationale Zwincommissie was echter enkel een consensus over 25 percent. Het voorstel van de Nederlandse gedeputeerde is een geïntegreerd project waarin ook elementen van toerisme, recreatie, natuur en wonen zouden zijn vervat.

Het verkrijgen van vergunningen voor de Westerscheldeverdiepingen is niet gekoppeld aan compensaties op het vlak van natuurontwikkeling voor 2010. Daarnaast is het versterken van de 'natuurlijkheid' van het Schelde-estuarium een op zich staande doelstelling van de langetermijnvisie op het estuarium. Toch lijkt het mij van belang voor de landbouwsector in het uiterste noordwesten van West-Vlaanderen dat er duidelijkheid komt.

Een tweede aspect dat de rol van de Compagnie hypothekeerde, is de daling van de bezoekersaantallen van het Vogelpark in het Zwin. Het Vogelpark was niet meer rendabel en moest dan ook worden gemoderniseerd. De Compagnie stootte met haar plannen tot renovatie, onder meer de planologische wijzigingen van het Vogelpark, op argwaan en de uitwerking werd dan ook een administratieve lijdensweg.

Volgens enkele meerderheidspartijen in de toenmalige Vlaamse Regering ging de geplande vernieuwing ten koste van de open ruimte en het groen, waarbij ook de Vlindertuin van de Oosthoek naar het Zwin zou worden verhuisd om plaats te maken voor verkavelingen. Nadien bleek dat deze verdachtmakingen grotendeels ongegrond waren. Uiteindelijk verleende het definitieve MER in mei 2004 immers een gunstig advies. De vernieuwingsplannen werden door de Compagnie du Zoute echter toch in de koelkast gestopt.

Mijnheer de minister, het Federale Comité tot Aankoop van Onroerende Goederen zou een richtprijs bepalen, gebaseerd op soortgelijke aankopen. Is de Vlaamse overheid al op de hoogte van deze richtprijs? Om de komberging te vergroten, werd een MER aangekondigd. Is de opmaak van een internationaal milieueffectenrapport over structurele maatregelen voor een duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intergetijdengebied al aanbesteed? Heeft de Nederlandse overheid nu al een bestuursovereenkomst opgesteld met Zeeland omtrent de uitvoering van het natuuronderdeel van de ontwikkelingsschets en werden hierover vervolgens al formele afspraken met Vlaanderen gemaakt? Blijft de Vlaamse overheid erbij dat in de MER-

studie ook de 50-percentvariant, die in Nederland wordt gepromoot en waarover in de Internationale Zwincommissie geen consensus bestaat, moet worden onderzocht? Heeft de Vlaamse overheid plannen om gedeelten van de Willem-Leopoldpolder aan te kopen? Zal de Vlaamse overheid worden betrokken bij de visievorming over de invulling van het Vogelpark in het Zwincomplex, dat door de provincie West-Vlaanderen zou worden aangekocht? Het Vogelpark sluit immers zeer direct aan bij het slikken-en-schorrengebied. Zullen er voorafgaandelijk flankerende maatregelen worden genomen bij de uitbreiding van de komberging van het Zwin, zoals de Internationale Zwincommissie al heeft geadviseerd?

– *De heer Patrick Lachaert treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Bruyninckx. Het is een goede zaak dat de regering heeft besloten om het Zwin aan te kopen. We moeten ons weinig zorgen maken over bepaalde uitspraken die de Compagnie du Zoute in het verleden heeft gedaan. Men is daar niet om een straffe uitspraak verlegen. Ook de voorzitter en burgemeester van Knokke schrikt daar niet voor terug.

Mijnheer de minister, wat me getroffen heeft in uw communicatie over de principebeslissing en de aankoop van het Zwin was dat er eigenlijk werd gezwegen over de polders achter dat gebied. De Vlaamse Regering heeft in december 2004 een vrij goede langetermijnvisie over het Schelde-estuarium aangenomen. Ze heeft wel nogal wat consequenties, die wel goed zijn voor milieu en natuur. Ze hebben echter ook een financiële impact. Dat ligt wat moeilijker.

Hoe staat het met de ontpoldering? Als we kijken naar de ontwikkeling en natuurwaarde van het Zwin, moeten we overgaan tot ontpoldering. Er werd vooropgesteld dat dit om minimaal 25 percent, eventueel 50 percent moet gaan. Daarvoor zijn een aantal infrastructuurwerken nodig en moet er worden gezorgd voor een goed beheer. Hoe plaatst u dit alles in het geheel? U parafraserend zou ik kunnen zeggen dat het Zwin er al lag en dat er iets minder aan moet worden gedaan. Met de polders ligt dat anders. Als u die een grotere natuurwaarde wilt geven, dan moet u ingrijpen en moeten er werken worden uitgevoerd. Strikt genomen hebben ze een grotere prioriteit. Dat doet niets af van het feit dat ik de aankoop een goede

zaak vind. Alleen mag ze niet gebeuren ten koste van het andere gedeelte.

Mijnheer de minister, dat is dan ook mijn bekommernis. Hoe staat het daarmee? Welke opties neemt u? Welke opties laat u onderzoeken? Welke budgetten hebt u ter beschikking? Welke budgetten kunt u de volgende jaren aanboren voor de ontpoldering? Ik ben voorstander van een ontpoldering tot 50 procent.

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de minister, namens CD&V heb ik lovende woorden voor u in verband met de geplande aankoop. De heer Van Nieuwkerke heeft hierover al een interpellatie gehouden in 2003. In de daaropvolgende motie werd de aankoop toen bepleit. Nauwelijks 1 jaar nadat u uw functie hebt opgenomen, is het bijna zover. We feliciteren u daarvoor.

Toch wil ik mijn bezorgdheid uiten over de toekomst van het bezoekerscentrum. In de pers stond dat de provincie West-Vlaanderen geïnteresseerd was in de overname van het Vogelpark. In het verleden is er in de pers en in de commissie heel wat te doen geweest over die uitbating. Ik heb slechte herinneringen aan wat er is gebeurd met het bezoekerscentrum De Nachtegaal in De Panne. We hebben daarover ook al een discussie gevoerd. Er bestaat ongerustheid over de manier van uitbaten.

Mijnheer de minister, wat is uw visie over de uitbating of de taak van het centrum? Is het een kerntaak van de Vlaamse overheid om de bezoekerscentra uit te baten? Blijkbaar is het de bedoeling dat de provincie daarvoor zal instaan. Hoe zult u een vinger aan de pols houden en een en ander coördineren om toestanden zoals in De Nachtegaal te vermijden? Werden er al definitieve oplossingen gevonden voor De Nachtegaal?

Minister Kris Peeters: Mevrouw Crevits heeft al verwezen naar de motie die in november 2003 eenparig is goedgekeurd. Ook het toenmalige Vlaams Blok gaf daarin zijn steun voor de aankoop van het Zwin. In deze zaak is nu een eerste stap gezet.

In september is een intentieverklaring ondertekend die normaal gezien moet uitmonden in een definitieve verkoop. U weet echter, mijnheer Tavernier, dat we het Zwin niet tegen elke prijs zullen aankopen.

Het moet een goede prijs zijn, waarmee ik vanuit mijn verstandig groen beleid kan instemmen.

Op dit moment heeft het Aankoopcomité van de federale overheidsdienst Financiën nog geen schatting gemaakt omdat de exacte oppervlakte van het terrein nog niet bekend is. Er moet nog een exacte opmeting komen van het terrein. In de intentieverklaring is een opsomming van het aantal hectares opgenomen, maar ik heb met de verkopers afgesproken dat alles nog eens nauwkeurig moet worden opgemeten. Er zijn immers nog een aantal onzekerheden die onder meer te maken hebben met de afgrenzing tussen het gebied en het strand. De opmeting zal gebeuren in overleg met de betrokken partijen. Pas wanneer tot op de vierkante meter duidelijk is over hoeveel hectare het gaat, zal het Aankoopcomité een opdracht tot schatting krijgen. Als de prijs redelijk is, kan de verkoop doorgaan. Ik ben daar zeer voorzichtig in. Volgens sommigen is dit een echte middenstandersmentaliteit. Het gaat echter over een niet onaanzienlijk bedrag dat goed besteed moet worden.

De aanbesteding van een internationaal MER is in juli 2005 aangekondigd door ProSes, volgens de in Nederland geldende procedures. De aanbesteding van de dienstopdracht voor deze MER is momenteel nog lopende maar bevindt zich nu in een eindfase. Binnen de maand moet de gunning gebeuren.

Tot op vandaag werd nog geen bestuursovereenkomst tussen de Nederlandse rijksoverheid en de provincie Zeeland afgesloten. Deze bestuursovereenkomst staat wel op de agenda van de gedeputeerde staten van Zeeland van vrijdag 7 oktober.

De besluiten van de Nederlandse en Vlaamse Regering betreffende de Ontwikkelingsschets 2010 voor het Schelde-estuarium bepalen onder 'vergroting van het Zwin in de vorm van het landwaarts verplaatsen van dijken in een gedeelte (minimaal 25 procent) van de Willem-Leopoldpolder' dat 'om naast het tegen gaan van de verzanding, ook een ecologische verbetering te bewerkstelligen, een uitbreiding van het Zwin met 240 hectare wenselijk lijkt', dat 'in het kader van het milieueffectenrapport op projectniveau een uitgebreid variantenonderzoek zal uitgevoerd worden' en dat 'afhankelijk van de resultaten van dit variantenonderzoek een uitbreiding met 240 hectare niet uitgesloten wordt'. Voor alle duidelijkheid, die 240 hectare komt overeen met de vermelde 50 procent.

Mevrouw Bruyninckx, op dit ogenblik is er dan ook nog geen keuze gemaakt over de uiteindelijke variant.

Mijnheer Tavernier, er zijn ook nog geen concrete aankoopintenties. Voor de vergroting met minimaal 25 percent is er een argumentatie ontwikkeld. Beide kanten hebben een stelling ingenomen over een vergroting tot 50 percent. Het variantenonderzoek zal daarover duidelijkheid verschaffen. Daarna kan met de nodige argumentatie en ondersteuning een keuze worden gemaakt.

Over het Vogelpark zegt u terecht dat er in de intentieverklaring en eventueel bij de aankoop van het Zwin een onderscheid wordt gemaakt tussen het reservaat en het park. Mevrouw Crevits, het exploiteren van parken gebeurt beter op een ander dan het gewestelijke niveau. West-Vlaanderen heeft al interesse laten blijken voor dat park. Ze werd dan ook bij de onderhandelingen betrokken. In de intentieverklaring werd duidelijk gemaakt dat als alles klaar is, het park wordt uitgebaat door de provincie West-Vlaanderen.

Er zijn uiteraard wel beperkingen. Het Vogelpark is mee opgenomen in het in uitvoering van de Internationale 'Wetland'-conventie van Ramsar afgebakende waterrijk gebied van internationaal belang voor watervogels 'Het Zwinreservaat', in de in uitvoering van de Europese vogelrichtlijn aangeduide speciale beschermingszone 'Het Zwin' en in de in uitvoering van de Europese habitatrichtlijn in de lijst van gebieden van communautair belang opgenomen speciale beschermingszone 'Duingebieden inclusief IJzermonding en het Zwin'. Het is dan ook overduidelijk dat het Vogelpark zowel functioneel als ruimtelijk aansluit bij de omliggende stranden, slikken, schorren en duinen van het Vlaamse natuurreservaat 'De Zwinduinen en -polders' en van het Zwin, die van internationaal belang zijn voor de instandhouding van de biodiversiteit. Het is dan ook evident dat de Vlaamse overheid prominent betrokken moet worden bij de toekomstige inrichting en het beheer van het Vogelpark. Ik hoop dan ook dat ik hiermee uw bezorgdheid heb weggenomen. Binnen de aangegeven krijtlijnen zal de provincie samen met ons het voortouw nemen.

Ongeacht het feit of we nu kiezen voor 25 dan wel 50 percent, moeten we begeleidende sociaal-economische maatregelen nemen. We zullen ervoor zorgen dat dit gebeurt voor de plaatselijk actieve landbouwbedrijven.

Mevrouw Crevits, u hebt in het verleden al een vraag gesteld over de situatie in De Nachtegaal in De Panne, meer bepaald voor wat het personeel betreft.

Ik heb toen geantwoord dat ik deze situatie samen met minister Bourgeois zou bekijken. Intussen is het personeelscontract verlengd voor onbepaalde duur. Er zijn een adjunct, een arbeider en twee gedetacheerde leerkrachten in dienst, die samen met vrijwilligers de basisdienstverlening verzorgen.

Met de provincie West-Vlaanderen is afgesproken dat zij het Zwinpark zal aankopen en exploiteren. Op langere termijn moet er een taakverdeling komen waarbij de provincie in samenwerking met de gemeenten instaat voor de verzorging van de natuur-educatie en -recreatie in de verschillende bezoekerscentra.

We zijn voorlopig nog niet kunnen ingaan op uw vraag om meer personeel in te zetten. Ik ga er echter van uit dat we de toekomst van De Nachtegaal veilig kunnen stellen. Indien de provincie het Zwinpark aankoopt, zal West-Vlaanderen voortaan twee heel belangrijke bezoekerscentra kunnen exploiteren.

De voorzitter: Mevrouw Bruyninckx heeft het woord.

Mevrouw Agnes Bruyninckx: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord.

Als ik u goed begrijp, zal het Zwin enkel worden aangekocht tegen een redelijke prijs. Ik hoop dat u zich niet onder druk zult laten zetten door de Compagnie Het Zoute. Verder hebt u gezegd dat het MER zich in een eindfase bevindt en dat volgende maand de gunning zal plaatsvinden. Er zal ook een uitgebreid variantenonderzoek worden gevoerd.

Wat het Vogelpark betreft, stelt u voor dit op het niveau van de provincie te exploiteren. Daartoe moeten wel duidelijke afspraken worden gemaakt aangezien het Vogelpark zich volledig in het Zwincomplex bevindt.

Ten slotte moet er voor de landbouwers duidelijkheid komen over de ontpoldering. De ontpoldering gebeurt ten nadele van de landbouw. Het Vlaams Belang hoopt dat de flankerende maatregelen voldoende zullen zijn.

De heer Patrick Lachaert: Het is wel het Aankoopcomité dat de prijs bepaalt en niet de minister. De prijs wordt ofwel bepaald door het Aankoopcomité tot Aankoop van Onroerende Goederen, dat ressorteert onder het ministerie van Financiën, ofwel door de ontvanger van de registratie.

Mevrouw Agnes Bruyninckx: De Vlaamse Regering heeft dus geen enkele inspraak?

De heer Patrick Lachaert: Er wordt gewerkt op basis van vergelijkingspunten. Als de prijs niet voldoende is, stapt de onteigende naar de vrederechter. Hij neemt dan de taak over van de Raad van State en onderzoekt de interne en externe wettigheid van de ministeriële beslissing.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U moet inderdaad niet aan vastgoedmaatschappijen, en zeker niet aan de Compagnie du Zoute geschenken geven. U moet ook geen internationaal, Vlaams of Belgisch zand kopen als het geen privé-eigendom is.

Ik blijf bezorgd over de ontpoldering en het ter beschikking stellen van voldoende kredieten. U zegt dat de varianten nog moeten worden onderzocht. In de langetermijnvisie wordt echter gesteld dat het om minimaal 25 percent moet gaan. Dat percentage wordt bevestigd door de Vlaamse en de Nederlandse regering. Daarover is er hoe dan ook geen discussie. Daarnaast wordt in de visie voor het Schelde-estuarium gezegd dat de verdieping van de Schelde moet gebeuren samen met de uitvoering van de flankerende maatregelen. Bij een flankerende maatregel voor de verdieping van de Schelde moet er rekening worden gehouden met de tijdsdruk. Ik dring er dan ook op aan om voldoende kredieten vrij te maken.

Bij de andere zaken, zoals het bezoekerscentrum, moet ook de gemeente worden betrokken. Ik weet hoe moeilijk dat is. Ik ken het verhaal over De Nachtegaal. De gemeenten mogen er zich niet zomaar van afmaken. Een dergelijk centrum kan een toeristische troef zijn. Dat is in het belang van de gemeenten en de lokale middenstand.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: In de intentieverklaring heb ik uitdrukkelijk laten vermelden dat we ernaar streven ook eigenaar te worden van de vlakten, en dit in samenhang met de beslissing die de Vlaamse Regering heeft genomen in het kader van de Ontwikkelingsschets 2010 van het Schelde-estuarium. Het gaat dus om meer dan alleen maar het reservaat.

Het klopt dat de gelijktijdigheid belangrijk is en dat de drie pijlers samen moeten worden gerealiseerd.

Dat wil echter niet zeggen dat alles dag na dag op hetzelfde niveau moet zijn uitgewerkt. Uiteraard moeten we ook de nodige budgetten vrijmaken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de afbakening van locaties voor het storten van baggerspecie

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de afdeling Zeeschelde van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap nam het initiatief om een integraal plan op te stellen voor het bergen van baggerspecie die de komende jaren zal vrijkomen bij het baggeren van de Schelde, de Durme, de Rupel, de Nete, de Zenne, de Demer en de Dijle.

Resource Analysis is opgedragen een lijst te maken met de mogelijke locaties. Die zoektocht heeft zoals geweten een aantal felle reacties uitgelokt. De afgelopen maanden is dat hier trouwens al een aantal keren besproken.

In maart 2005 deelde de minister mee dat de studieopdracht zich nog in een embryonaal stadium bevond en dat alleszins wordt gewerkt met een MER. Dat moet ertoe leiden dat de definitieve lijst van locaties begin 2006 zal kunnen worden opgemaakt. De verwondering was dan ook groot toen we in september vernamen dat de minister de studie afbreekt en een aantal gemeenten laat weten dat hij zelf zal een beslissing zal nemen.

Ik wil daarover enkele vragen aan de minister voorleggen. Een: waarom is de studieopdracht stopgezet, hoewel de afgelopen maanden die studie als zaligmakend is voorgesteld? Twee: welke locaties worden weerhouden? Kan hij duidelijk uiteenzetten over welke gemeenten, welke locaties en welke oppervlakten het gaat? Drie: zijn de reacties van de gemeentebesturen al gekend? Vier: de minister wil nu zelf beslissen en kiezen voor locaties met een maatschappelijk draagvlak. Wat moeten we daaronder verstaan? Vijf: een maatschappelijk draagvlak impliceert meer dan de steun van een gemeentebestuur. Worden alle

maatschappelijke geledingen en lokale organisaties zoals de landbouw- en natuurverenigingen en actiegroepen en dergelijke betrokken bij de standpuntbepaling inzake de laatst weerhouden locaties?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het stoort me dat er over dit dossier helemaal niet wordt gecommuniceerd. In de antwoorden op de vorige vragen is gezegd dat er negentien locaties in aanmerking komen. Volgens mijn informatie zijn de betrokken gemeentebesturen daarvan helemaal niet op de hoogte gebracht. Dat staat haaks op wat de minister daarover zei in een antwoord op een vraag van 19 april 2005: 'Na deze preselectie werd contact opgenomen met de betrokken gemeenten.' Wel, ik heb hier een afschrift van een brief van een gemeentebestuur bij me waarin wordt aangeklaagd dat er geen enkele informatie over die plannen is meegedeeld. Ik vermoed dat er wel meer gemeenten zijn die zich in die situatie bevinden.

Ik vernam ook dat uiteindelijk een vijftal locaties voor slibstort zijn aangeduid. Hierover moet met de betrokken gemeentebesturen goed worden gecommuniceerd. Ik veronderstel dat ze niet tevreden zijn met een slibstort op hun grond, en dat is begrijpelijk. Toch zijn ze nodig, en daarom moet er echt goed worden gecommuniceerd.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, mevrouw De Wachter had het daarnet over een integraal plan. Ik denk niet dat de locatiestudie van Resource Analysis een integraal plan kan worden genoemd. Een integraal plan zou wel al ongeveer 2 jaar op de regeringstafel kunnen liggen. In 2003 werd namelijk een sectoraal uitvoeringsplan als ontwerp goedgekeurd. Het heeft ook een heel ruime inspraakperiode gekend. Mijnheer de minister, waarom wordt dit plan niet ter goedkeuring aan de regering voorgelegd?

Er is nog meer. Ik verneem links en rechts dat de administratie Waterwegen en Zeeschelde werkt aan een soort alternatief plan van het voorliggende of destijds voorliggende uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie. De positieve punten die in het bestaande plan zijn opgenomen, zouden mogelijk worden tenietgedaan.

Voor de locaties heb ik me gebaseerd op een artikel in de krant en op de informatie die ik van mijn natuurlijke achterban, de Bond Beter Leefmilieu, heb gekregen. In de beleidsberichten van de BBL staat dat er nog vijf locaties overblijven: Geel, Zemst, Haacht-Kampenhout, Laarne en Dendermonde. Mijnheer de minister, hebt u inderdaad beslist om de locatiestudie stop te zetten en wenst u verder te gaan met die vijf plaatsen? Wanneer krijgen we het uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie? De Bond Beter Leefmilieu vraagt daarover: 'Zal de minister het aantal stortplaatsen aanpassen aan de nood, of zal hij later de noden aanpassen aan het aantal stortplaatsen?'

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de minister, een aantal maanden geleden heb ik hierover een vraag gesteld. Ik vroeg toen dat er rekening zou worden gehouden met de opmerkingen in de studie. Ik doelde daarbij vooral op het draagvlak in de gebieden rond de stortplaatsen.

Mijnheer de minister, u hebt me daar toen een positief antwoord op gegeven. Ik veronderstel dat het nog altijd geldig is. U zei toen dat er wel degelijk zou worden gezocht naar een draagvlak. Blijkbaar is nadien de studie stopgezet.

De noden op het terrein zijn zeer groot. De ruiming moeten kunnen doorgaan. Ik wil hier niet gissen naar eventuele locaties. Het zou echter geen slechte zaak zijn mocht er duidelijkheid worden geschapen over de manier waarop de ruiming zullen verlopen. Daardoor zou er ook meer duidelijkheid ontstaan over de slibstortplaatsen.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit me graag aan bij de vraag van mevrouw De Wachter. We hebben allemaal nood aan een objectieve onderbouw voor de raming van de hoeveelheid specie die al dan niet definitief moet worden geborgen enerzijds, en de manier waarop de slibdeponieplaatsen zullen worden uitgekozen anderzijds. Ik betreur het dan ook dat de studie van Resource Analysis werd stopgezet en dat een benadering ad hoc zal worden gevolgd. U zou daarbij zelf oordelen waar de slibdeponieplaatsen zullen komen.

Het is belangrijk dat bij de selectie van die plaatsen rekening wordt gehouden met de planologische context, met het maatschappelijk draagvlak, met de

milieuhygiënische context, met de nabijheid van de waterlopen, enzovoort, en niet met bijvoorbeeld de politieke kleur van het gemeentebestuur. Dat zou absoluut verkeerd zijn.

Mijnheer de minister, ik stel me toch ook vragen bij de shortlist die u in een antwoord op een vorige parlementaire vraag hebt gegeven. Zo waren er bijvoorbeeld locaties bij in de Rupelstreek, in de gemeente Niel, waar de planologische context toch niet van die aard is om ze als slibdeponie in te richten.

Destijds werd een stortverbod afgekondigd in de Rupelstreek. Het zou spijtig zijn als het moratorium wordt doorbroken door een locatie die duidelijk dient voor recreatieve doeleinden en als natuurgebied, in te richten als een slibstort.

Ik denk dat we allen nood hebben aan een objectieve onderbouw die kan worden geleverd door de studie van Resource Analysis. Die kan en moet echter worden geleverd door het uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie. Enkele weken geleden zijn we op bezoek geweest bij Sita en Shanks. Bij Shanks vertelden ze ons dat via technieken van het scheiden van de baggerspecie in enerzijds een recupereerbare zandfractie en anderzijds een te deponeren en te verwerken slibfractie, het volume van de te deponeren fractie serieus afneemt, zelfs in die mate dat de huidige slibdeponeerplaatsen zouden kunnen volstaan.

Als dat waar is, dan moeten we in het kader van zo'n uitvoeringsplan nagaan hoe we kunnen investeren in het scheiden en verwerken van baggerspecie. Het recupereren van de zandfractie van baggerspecie is toch een vorm van recyclage die in de afvalbeheershiërarchie hoger staat aangeschreven dan het domweg deponeren van heel het goedje. Ik wil dan ook aandringen op de snelle goedkeuring van zo'n uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie dat prioriteit geeft aan het hergebruiken en recycleren van baggerspecie en op een objectieve manier nagaat waar de geminimaliseerde hoeveelheid nog te storten specie kan worden geborgen.

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Ik vraag me af welke criteria in de toekomst zullen worden gehanteerd bij de keuze van locaties waar de baggerspecie kan worden gestort.

De heer Patrick Lachaert: Het lijkt me inderdaad interessant om na te gaan hoeveel en welke soort baggerspecie gedeponerd moet worden en waar dat kan gebeuren. Er bestaan mogelijkheden om bepaalde niet zo vervuilde species te deponeren en te laten uitlogen, en ze een nabestemming te geven. Dat zou bijvoorbeeld het spanningsveld met de landbouw kunnen verminderen.

Daarnaast is er de reël vervuilde baggerspecie die op de geëigende manier moet worden verwerkt.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Dit dossier heeft al heel wat commotie teweeggebracht. Heel wat gealarmeerde gemeentebesturen hebben me daarover aangesproken. En zoals de heer Martens daarnet zei, hebben sommige vrij intensief geprobeerd dit politiek uit te buiten. Ik betreur dat.

Die reactie is eigenlijk het gevolg van een bepaalde manier van werken. In 2002 heeft de toenmalige minister van Leefmilieu de opdracht gegeven voor deze studieopdracht. Er werd gevraagd een inventaris op te maken van alle mogelijke locaties inzake het storten van baggerspecie. Daarnaast moest een inschatting worden gemaakt van de hoeveelheid te baggeren en te bergen specie. Bij een dergelijke studie, die in heel Vlaanderen nagaat waar volgens een aantal criteria de specie kan worden geborgen, krijgen de gemeenten rechtstreeks of onrechtstreeks het bericht dat ze zijn geselecteerd. Er ontstaat commotie en er worden actiegroepen opgericht.

Als we dan de stap zetten naar het project-MER en dergelijke, wordt natuurlijk de vraag gesteld of er rekening werd gehouden met het maatschappelijk draagvlak. Dat is in de studie niet gebeurd. Die opdracht zat er ook niet in vervat. Er is nu wel een ernstig probleem. In de studie, die al enigszins achterhaald is, heeft men het over de te baggeren specie, namelijk 9,280 miljoen kubieke meter, en de te bergen specie, zijnde 4,120 miljoen kubieke meter. We zijn nu bezig met het actualiseren van de gegevens. In de studie wordt een lijst gegeven van alle plaatsen die in aanmerking komen.

Op basis van die informatie heb ik een lijst van plaatsen waar het theoretisch mogelijk is die specie te deponeren en weet ik wat de hoeveelheid te bergen specie is. Ik heb dat proces stopgezet omdat ik

absoluut zeker wil zijn dat de uiteindelijke oplossing voor de specie ook een maatschappelijk draagvlak heeft. Ik wil niet dat er commotie ontstaat bij heel wat gemeentebesturen en dat die commotie dan nog eens politiek wordt uitgebuit. Ik heb aan gemeenten die me daarover vragen hebben gesteld, geantwoord dat we de studie stopzetten, dat we nagaan op welke locaties de specie zal worden geborgen en dat er wordt gezocht naar een maximaal maatschappelijk draagvlak. Mijnheer Martens, dat heeft niets te maken met de politieke kleur van de burgemeester of van het college. Samen met de leden van de commissie stel ik vast dat op een dergelijke werkwijze, zeker als ze algemeen bekend is, heel wat reacties volgen.

Mevrouw De Wachter, de studie is stopgezet. We hebben nu die inventaris. We weten hoeveel baggerspecie we moeten kwijtraken. De eerste opdracht is dan ook beëindigd. Voor mij is het vinden van een maatschappelijk draagvlak nu belangrijk. Het is dus niet zo dat we het beschikbare materiaal zonder meer zullen gebruiken. Er is ook een leidraad, een algemene code van goede praktijk bagger- en ruimingspecie, die onder meer handelt over ontwatering en hergebruik. We zullen die code zeker volgen. De punctuele oplossing zal met heel veel zorg worden nastreefd.

Ik sluit geen enkele gemeente expliciet uit zolang ik geen definitieve oplossing heb en geen maatschappelijk draagvlak heb gevonden. Baggerspecie is trouwens niet per definitie giftig. Ze kan vaak zonder veel moeite worden omgevormd tot gewone grond, zeker na ontwatering.

Voor mij is het belangrijk rekening te houden met het maatschappelijk draagvlak. Ik kijk dan in eerste instantie naar de gemeentebesturen, de burgemeester en het college. Ik besef dat ik niet wildenthousiast zal worden onthaald als ik een bepaalde gemeente aanduid.

Op dit moment ga ik na waar we een minimale ondersteuning krijgen met een aantal randvoorwaarden. Ik zal pas definitief meedelen welke gemeenten zijn geselecteerd zodra de contracten zijn ondertekend. Ik wil immers geen risico nemen. Ik doe maximale inspanningen om een zo breed mogelijk maatschappelijk draagvlak te bereiken.

Mijnheer Daems, het uitvoeringsplan baggerspecie is in de vorige legislatuur nooit goedgekeurd. Er is wel een openbaar onderzoek gestart. Ik begrijp echter uw vraag om zo snel mogelijk zo'n plan op te maken.

De administratie heeft intussen een aangepast plan uitgewerkt dat zo snel mogelijk moet worden gefinaliseerd. Daar moeten echter nog een aantal elementen aan worden toegevoegd.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U zegt dat u geen enkele gemeente wilt uitsluiten zolang de beslissing niet definitief is. Ik vermoed dat u het dan hebt over de hele lijst van gemeenten, en niet over de vijf gemeenten waarvan sprake.

Wat het maatschappelijk draagvlak betreft, hebt u verklaard dat u eerst het college van burgemeester en schepenen wilt horen. Zijn die gesprekken al bezig? Zullen die op korte termijn worden opgestart?

Er zijn locaties die gelegen zijn op het grondgebied van een bepaalde gemeente maar waarbij het effect van een eventuele storting van baggerspecie vooral zal liggen bij de buurgemeenten. Wordt er rekening gehouden met deze buurgemeenten die vaak meer betrokken zijn bij bepaalde locaties dan de geselecteerde gemeente op zich? Is het mogelijk het bestuur van die gemeente ook bij de gesprekken te betrekken?

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de minister, u was zeer duidelijk. De studie is stopgezet. Verder is ook duidelijk dat het niet uitsluitend gaat over de vijf gemeenten die in de pers zijn verschenen. Dat betekent dat alle potentiële locaties die destijds voorlagen opnieuw in aanmerking komen.

Minister Kris Peeters: Ik heb aan een aantal gemeentebesturen een brief gestuurd. De heer Martens heeft die bijna letterlijk geciteerd. Daarin staat dat de studie is stopgezet en dat er een beslissing ad hoc zal worden genomen. Daarin zal maximaal rekening worden gehouden met het maatschappelijk draagvlak. Een aantal gemeenten hebben me al laten weten dat er bij hen daarvoor absoluut geen maatschappelijk draagvlak bestaat.

De heer Rudi Daems: Het bericht in de krant is dus een kwakkel?

Minister Kris Peeters: Ik weet niet over welk bericht u het hebt.

De heer Rudi Daems: De Gazet van Antwerpen had het in de zomer over vijf geselecteerde gemeenten, meer bepaald Geel, Laarne, Haacht, Zemst en Dendermonde.

Minister Kris Peeters: Er is bijvoorbeeld een brief verstuurd naar het gemeentebestuur van Laarne. Ik heb daarnet ook gezegd wat erin stond. In het verleden heeft men pogingen gedaan om tot een shortlist te komen. Ik zoek naar oplossingen. Ik hoop dat ik die binnenkort vind. Ik ben heel voorzichtig in mijn uitspraken tot alles is afgerond. Wat mij betreft, is alles nog mogelijk. Vanuit wetenschappelijk oogpunt zijn een aantal gemeenten ideaal gelegen. Ik beperk me echter niet tot die vijf gemeenten.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, ik wil nog even terugkomen op het uitvoeringsplan. Het is goed terug te grijpen naar het verleden. Er is een heel proces voorafgegaan aan het uitvoeringsplan. Er moest eerst een administratieoverstijgende werkgroep worden opgericht. Daarin zaten zowel vertegenwoordigers van de milieubeweging, van OVAM, van Waterwegen. Ze hebben – weliswaar zeer moeizaam – een consensus bereikt over de aanpak, de techniek, de behoeften, de alternatieve verwerkingsmethoden, enzovoort.

Uit het antwoord begrijp ik dat de resultaten van dat plan en de aanpak voor een deel opzij worden geschoven. De bevoegde administratie Waterwegen zou een soort variant op dat plan schrijven. Ik vind het jammer dat de vrij integrale aanpak voor een deel verloren gaat. Niet alles in het plan was positief. Toch waren er heel wat goede zaken in opgenomen. De heer Lachaert en de heer Martens hadden het daarnet over Shanks. Het bedrijf zegt dat er heel wat mogelijkheden zijn voor ruimtebesparende, alternatieve technieken inzake baggerspecie. De vertegenwoordiger van Shanks zei tijdens een werkbezoek van de commissie dat als de capaciteit van de vergunde locaties voor stortplaatsen vandaag in rekening zou worden gebracht, men gemakkelijk aan 4 à 5 miljoen kubieke meter zou raken. Ik vraag me dan ook af of het nodig is om buiten het uitvoeringsplan om te zeggen dat er eerst moet worden gezocht naar een draagvlak voor één, vijf of tien locaties.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik kan me inbeelden dat dit een probleem is. Mijnheer de minister, u zoekt naar een oplossing. Ik doe daar mijn hoed voor af. We hebben het hier echter nog niet gehad over burgemeesters die

het anders zien. Er zijn burgemeesters die de specie wel willen in hun gemeente op voorwaarde dat ze per ton een aanvullende belasting kunnen heffen. De gemeente Lendelede is daardoor rijk geworden.

Mijnheer de minister, mocht u een ideale plaats vinden met zo weinig mogelijk negatieve gevolgen voor het milieu, dan kunt u nog altijd tegen de gemeente zeggen dat ze een bijkomende taks mag opleggen.

Minister Kris Peeters: Ik dank u voor uw suggestie.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de minister, ik begrijp uit uw antwoord dat er met man en macht wordt gewerkt aan het vinden van locaties waarvoor een draagvlak bestaat. De nood aan het ruimen is echter zeer groot. Ik besef dat ik deze vraag zou moeten stellen in de commissie voor Openbare Werken. Ze houdt echter verband met het storten van het slib. Komen de ruiming in het gedrang? Hoe staat het met de planning op dat vlak? Wat is de relatie tussen ruiming en het storten van slib?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Normaal gezien komt de ruiming niet in het gedrang. Ik stel voor dat u die vraag in een andere commissie stelt of dat u ze schriftelijk indient zodat ik u de exacte planning kan meedelen.

De voorzitter: We zullen een schriftelijke vraag stellen namens de commissie en het antwoord aan iedereen meedelen.

De heer Bart Martens: Mijnheer de minister, ik stel vast dat u nogal verbaasd bent over de commotie die in dat dossier is ontstaan. Die commotie heeft volgens mij te maken met een gebrek aan duidelijke communicatie. Daarin steun ik mevrouw Van den Eynde. Er zijn gemeentebesturen die via het antwoord op de parlementaire vraag van de heer De Loor voor het eerst hebben vernomen dat ze in de prijzen vielen of konden vallen als potentiële locatie voor een slibstortplaats. Op basis van deze lijst heeft al een selectie plaatsgevonden.

Vele gemeenten zijn er nu van overtuigd dat ze niet meer op die shortlist staan en dat het dossier daarmee van de baan is. Er zijn zelfs gemeenten zoals die van de heer Bex en mevrouw De Wachter die zijn aangeschreven met de boodschap dat ze niet geselecteerd zijn als potentiële locatie voor een slibstortplaats. Die gemeenten hebben dat natuurlijk

meegedeeld aan de landbouwers, en nu verklaart u dat alles nog kan en dat alle gemeenten die ooit op een lijst hebben gestaan, nog steeds kunnen worden geselecteerd. Daarmee schept u echt wel onduidelijkheid waardoor de gemeederen opnieuw zullen opklaaien. Dat lijkt me veeleer improvisatie. Er had vanaf het begin duidelijkheid en transparantie moeten zijn over de procedure die zou worden gevolgd om te komen tot een selectie. Die transparantie is er duidelijk niet geweest en de procedure werd om de haverklap gewijzigd. Nu is de studie stopgezet en zal een beslissing ad hoc worden genomen. Op die manier is het niet mogelijk een groot maatschappelijk draagvlak te vinden.

Als u gaat polsen naar het maatschappelijk draagvlak, zult u meer moeten doen dan enkel gaan praten met de colleges van burgemeester en schepenen. Het verhaal van de heer Callens wijst erop dat colleges van burgemeester en schepenen wel eens andere motieven kunnen hanteren om al dan niet zo'n stortplaats op hun grondgebied te wensen. Zij zien daarin misschien een alternatieve financieringsbron of beschouwen het als een uitgelezen melkkoe om andere belastingen in hun gemeente te kunnen verlagen. Het maatschappelijk draagvlak is iets anders dan het bestuurlijk draagvlak. Het lijkt me dan ook zinvol en nodig om ook de gecoro's om advies te vragen, niet alleen de gecoro's van de betrokken gemeenten maar ook die van de naburige gemeenten.

Minister Kris Peeters: Ik meen dat sommige mensen bijzonder slecht geplaatst zijn om te spreken over improvisatie. Ik heb vastgesteld dat een aantal gemeenten waren geselecteerd op basis van een vrij technische benadering die geen enkel element van maatschappelijk draagvlak inhield. Binnenkort zal worden beslist waar de baggerspecie wel terecht zal komen. Zolang dat niet definitief is beslist, zal ik daarover niet communiceren.

De studie die is opgestart in 2002 heeft heel wat commotie tot gevolg gehad. Het was zeer belangrijk in te grijpen en deze commotie de kop in te drukken. Die was ten onrechte ontstaan omdat sommige gemeenten hadden gehoord dat ze waren geselecteerd op basis van die studie. Ik zal nu mijn verantwoordelijkheid nemen en ervoor zorgen dat er heel snel duidelijkheid komt. Ik wil er de nadruk op leggen dat zolang ik geen definitieve oplossing heb gevonden, ik heel voorzichtig ben in mijn communicatie naar andere gemeenten.

De heer Patrick Lachaert: De zaken worden nog meer bemoeilijkt omdat er nog een ander dossier is, namelijk dat over de lawaaiërigere sporten. Geen enkele gemeente wil een locatie op haar gebied. Beide dossiers zijn gelinkt. Een aantal gemeenten verzetten zich dan samen tegen zowel het ene als het andere. Men is wel voorstander van een parcours, maar niet in de eigen gemeente.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
